

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Академічне письмо»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13.
Викладач (-і)	Д.філол.н., проф. Наталія Арефьєва К.філол.н., доцент Ольга Сікорська К.філол.н., доцент Ольга Шаніна К.філол.н., доцент Лілія Філюк
Контактна інформація	Довідки за телефонами: +38 (048) 723-33-55; +38 (048) 712-31-00 E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – академічне усне та письмове мовлення.

Мета дисципліни: формування академічної культури, академічної грамотності, необхідних практичних навичок усної і писемної мови у здобувачів, необхідних для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглибити знання про науковий стиль медичної галузі в українській мові;
- розширити уявлення про наукове мовлення, основні категорії, властивості, структуру, мовні засоби медичного наукового тексту, виробити потребу в нормативному вживанні медичних мовних засобів наукового стилю;
- опанувати технології роботи з медичним науковим текстом, розвивати вміння і навички мовностилістичного аналізу медичного наукового тексту;
- поглиблення знань щодо інтерпретації, оцінки наукових творів;
- вироблення навичок формулювання проблеми, визначення актуальності наукового дослідження, його теоретичного і практичного значення, входження конкретного медичного дослідження у відповідну наукову проблему;
- аргументовано, спираючись на словники і мовленнєві зразки, оцінювати наукове мовлення медиків в різних комунікативних ситуаціях щодо дотримання норм літературної мови;
- розгляд особливостей застосування мультимедійних технологій у презентації медичного наукового дослідження;
- формувати стилістичну компетентність медика-науковця, виховувати мовний смак і мовне чуття. - навчити здобувачів писати реферат, наукові дослідження (статті, курсові, магістерські роботи), а також навчити їх виступати перед аудиторією.
- сформувати вміння оформлювати наукові дослідження.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- основні поняття і терміни,
- вимоги для поетапного написання медичних наукових досліджень (від вибору теми, її актуальності, до етапів дослідницької роботи, опрацювання матеріалу, його систематизації, структури наукової роботи та її оформлення - грамотного оформлення цитат, покликань, списку використаної літератури).

вміти

- коректно застосувати мовні норми на усіх рівнях відповідно до вимог наукового стилю мовлення фахівців.

- писати медичні наукові тексти та готувати усні наукові доповіді зі спеціальності.

оволодіти:

- усними та писемними нормами наукового мовлення лікаря.
- навичками роботи із спеціалізованою науковою літературою (медичні словники та довідники, наукові статті, монографії тощо).
- технікою наукового редагування, саморедагування, перекладання медичних наукових праць.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен ознайомитися з основами академічного письма та вміти застосувати отримані навички у навчальному процесі. Набуті знання та вміння застосовуються здобувачами при виконанні досліджень, написанні наукових робіт, виконанні графічних робіт, проведенні презентацій результатів досліджень, а також у подальшій професійній діяльності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Академічне письмо: комплекс ключових компетенцій.

Поняття про академічну грамотність та академічне письмо. Цілі і завдання наукової комунікації.

Тема 2. Головні засади академічного письма.

Основні характеристики поняття «академічне письмо». Концепція «персональний процес – практика – публічний продукт» у створенні академічного тексту. Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту.

Тема 3. Науковий стиль української мови: основні ознаки та специфічні мовні засоби.

Науковий стиль як складник стилістичної системи української мови. Ознаки наукового стилю. Мовні особливості наукового стилю. Лексичні норми наукового тексту. Особливості використання академічної і професійної лексики. Морфологія наукового мовлення: потенціал граматичних та словотвірних засобів. Синтаксичні особливості академічного тексту. Різновиди наукового стилю. Лексикографічна компетентність.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Тема 4. Академічна доброчесність. Етичний кодекс ученого.

Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти. Законодавче забезпечення академічної доброчесності в Україні. Академічна культура: поняття, функції, складові. Академічна нечесність та методи її запобігання. Етичний кодекс ученого. Кодекс академічної доброчесності Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти.

Тема 5. Авторське право. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності.

Авторське право та його об'єкти. Інтелектуальна власність. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності. Законодавче забезпечення та міжнародні угоди щодо захисту прав інтелектуальної власності. Система органів управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.

Тема 6. Плагіат у масовій культурі.

Поняття плагіату в Україні та світі. Законодавство України про запобігання плагіату. Поняття академічного плагіату. Види академічного плагіату. Засоби запобігання та протидії академічному плагіату. Огляд програм, спрямованих на виявлення плагіату.

Тема 7. Академічне письмо як різновид наукового спілкування.

Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація, академічне письмо: інтегральне та диференційне. Основні характеристики наукового стилю мовлення (функції, підстилі, їх жанри). Мовні засоби наукового стилю. Жанри академічного письма: первинні та вторинні.

Тема 8. Основні категорії академічного тексту.

Наукове знання як специфічний зміст наукового тексту. Інформативність, членованість, зв'язність, лінійна послідовність, цілісність, перспекція, модальність, завершеність як основні категорійні ознаки академічного тексту. Основні властивості наукового знання. Моделювання наукового знання.

Тема 9. Види академічних текстів.

Репрезентаційні й аргументаційні форми мовлення в академічній комунікації, їх типи та особливості. Текст-розповідь. Текст-опис. Текст-міркування. Текст-доказ. Текст-визначення.

Тема 10. Змістове наповнення академічного тексту.

Наукова теорія. Функції наукової теорії. Методологія наукового знання. Предметний зміст нового знання крізь призму відомого, усталеного. Реалізація категорій об'єктивності, суб'єктивності й оцінності при подачі теоретичних відомостей. Наукова дискусія. Доведення / спростування актуалізованих тверджень.

Тема 11. Інтертекстуальність академічного тексту.

Поняття про свій / чужий текст. Різновиди компресії академічного тексту. Конспектування. Реферування. Тезування. Анотування. Групування джерел. Систематизація матеріалу. Переказ, перефразування, компіляція і плагіат. Посилання, перепосилання та цитування, перецитування, самоцитування: доцільність, вмотивованість, аргументованість, коректність.

Тема 12. Структура академічного тексту.

Абзац як структурний елемент академічного тексту і засіб реалізації категорій зв'язності й цілісності. Структура абзацу. Роль першого речення в абзаці. Логікосмисловий аналіз побудови речень та абзаців. Типи зв'язків речень в абзаці. Доцільність / недоцільність використання лексичних повторів. Способи і засоби досягнення точності, послідовності, зрозумілості. Аналіз і синтез матеріалу.

Тема 13. Вступ і висновок у структурі академічного тексту.

Рамкові й ситуативні мовні кліше в академічному тексті. Основні функції й характеристики вступу академічного тексту. Академічно грамотне обґрунтування актуальності теми, висвітлення стану розробки проблеми, формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Зв'язок вступу та висновків. Співвідношення теми, мети, завдань і висновків академічного тексту. Типові помилки в написанні загальних висновків. Смисловий аналіз фрагментів відповідних композиційних елементів академічного тексту.

Тема 14. Академічний текст як об'єкт редагування.

Основні (дотекстовий / текстовий) підходи до редагування академічного тексту. Види

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

правки академічного тексту. Правка-вичитування. Правка-скорочення. Правка-доопрацювання. Правка-переробка.

Дотримання психологічних засад створення академічного тексту. Факт в академічному тексті. Перевірка фактичного матеріалу. Психологічні причини фактичних помилок. Помилки занадто великої активності (багатослівність, пропускання необхідних ланок у ланцюзі роздумів або їх зредукованість і т. ін.). Помилки втомленості (повтори, неточність у слововживанні, в аргументуванні і т. ін.). Помилки браку творчої уяви, творчого підходу до написання тексту (стандартизованість викладу, робота за схемою і т. ін.).

Дотримання логічних засад створення академічного тексту. Закон тотожності. Закон суперечності. Закон вилючення третього. Закон достатньої підстави. Прийоми, що допомагають перевірити правильність логічних зв'язків. Усунення логічних недоліків.

Редагування словосполучень і речень. Вибір нормативних лексико-семантичних та фразеологічних мовних засобів для створення академічного тексту. Різновиди лексико-фразеологічних порушень (невмотивована семантична модифікація лексем; невмотивоване багатослів'я; невмотивований плеоназм; невмотивована тавтологія; невмотивована синонімія; невмотивована паронімія; невмотивована міжмовна омонімія; невмотивоване калькування лексем; невмотивовані запозичення і т. ін.).

Тема 15. Академічне есе як один із жанрів академічного письма.

Жанрові особливості й різновиди академічного есе. Етапи організації процесу академічного письма (написання есе). Способи організації академічного есе. Структура академічного есе. Рекомендації щодо підготовки й написання академічного есе: критерії оцінювання. Диференціація есе за функціональним призначенням (академічне / неакадемічне), змістовим наповненням (філософське, літературно-художнє, лінгвістичне, педагогічне, математичне і т. ін.), типом мовлення (опис, розповідь, міркування, доказ).

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
2. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
3. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. Освітня політика. Портал громадських експертів. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid>
4. Бахрушин В., Ніколаєв Є. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: https://filolog.mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Methods_2019-Final.pdf
5. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015/ Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
6. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Турган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.
7. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с.
8. Методичні рекомендації до написання та захисту реферату : для студентів Одеського національного медичного університету всіх спеціальностей / уклад. О. О. Сікорська, О. О. Уварова, О. С. Шаніна. Одеса, 2022. 12 с.
9. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Додаткова:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

2. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. URL: <http://fond.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/about-ua/21-fond/news-site/main-news/134-akadem-ua>

3. Гужва О.О. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf

4. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. К.: НАДУ, 2012. 48 с.

5. Семеног О.М., Фаст О.Л. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.

6. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 320 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf>
2. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>
3. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDVqvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірної інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять. Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету